



ปีที่ 50 ฉบับที่ 48: 13 ธันวาคม 2562

Volume 50 Number 48: December 13, 2019

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Division of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health



สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ (Outbreak Verification Summary)

สมคิด ไกรพัฒน์พงศ์, ชนาธิป ไชยเหล็ก, รุ่งทิพา อ่อนศิลา, สโรชา เพ็ญเขตกิจ, อติศักดิ์ ทิพย์โสตา, วรณีย์ จิวปัญญา, ธวัชชัย ปานสมบัติ, คัดคนาค ศรีพัฒนพิพัฒน์, กุลธิดา สุขมาก, อรพรรณ กันยเมธี, พชรินทร์ ต้นติวรวิทย์

ทีมตระหนักรู้อสถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 48 ระหว่างวันที่ 1-7 ธันวาคม 2562 ทีมตระหนักรู้อสถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. การระบาดเป็นกลุ่มก้อนของโรคไข้หวัดใหญ่ 5 เหตุการณ์

จังหวัดอุดรธานี พบผู้ป่วย 31 ราย ในเรือนจำแห่งหนึ่ง

จังหวัดอุดรธานี รายงานเริ่มป่วยวันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 ผู้ป่วยทั้งหมดเป็นผู้ต้องขังเข้าใหม่ในแดนชายเรือนนอน 1 โดยมี นักโทษทั้งหมดประมาณ 700-900 คน ไม่ได้รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่ อัตราป่วยประมาณร้อยละ 3 พบผู้ป่วยมากที่สุดในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2562 จำนวน 13 ราย อาการส่วนใหญ่ที่พบ คือ ไข้สูง ไอ เจ็บคอ ทิ่มสอส่วนโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ร่วมกับโรงพยาบาลอุดรธานี ดำเนินการสอบสวนโรคในวันที่ 2 ธันวาคม 2562 ผลการตรวจ Rapid test ให้ผลบวกต่อเชื้อไวรัส ไข้หวัดใหญ่ชนิด A จำนวน 1 ราย จากตัวอย่างทั้งหมด 3 ราย ดำเนินการแยกผู้ป่วยไว้ที่สถานพยาบาล ให้การรักษาด้วยยาต้านไวรัส Oseltamivir แก่ผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ทำความสะอาด

เรือนนอนและจุดโทรศัพท์ในห้องพบญาติ และตรวจคัดกรองนักโทษ ในเรือนนอน ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติมตั้งแต่วันที่ 3 ธันวาคม 2562

กรุงเทพมหานคร พบผู้ป่วย 67 ราย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง

มีนักเรียนทั้งหมด 4,326 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมด 117 คน จากการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ห้อง ได้แก่ ห้อง 12, 14, 15 พบผู้ป่วย 67 ราย อัตราป่วยร้อยละ 57.3 ในจำนวนผู้ป่วยนี้ ได้รับวัคซีน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.24 เพศชาย 30 ราย เพศหญิง 37 ราย ไม่พบครูและบุคลากรอื่นป่วย รายงานเป็นนักเรียนห้อง 15 เริ่มป่วยวันที่ 11 พฤศจิกายน 2562 ด้วยอาการไข้สูง ไอ ไม่ได้ไปพบแพทย์และพบผู้ป่วยเพิ่มขึ้นจนถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีอาการไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ ผู้ป่วยห้อง 12 จำนวน 21 ราย ห้อง 14 จำนวน 18 ราย ห้อง 15 จำนวน 28 ราย ลักษณะของการระบาด



◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 48 ระหว่างวันที่ 1-7 ธันวาคม 2562	717
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 48 ระหว่างวันที่ 1-7 ธันวาคม 2562	720
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาจากบัตรรายงาน 506 ประจำเดือนพฤศจิกายน 2562	725

เป็นแบบแหล่งโรคแพร่กระจาย (Propagated Source) ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีการสัมผัสกันในห้องเรียน และมีการใช้อุปกรณ์และคอมพิวเตอร์ในห้องเรียนร่วมกัน ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการพบสารพันธุกรรมไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชนิด A จำนวน 2 ราย จากการสำรวจสภาพแวดล้อมของโรงเรียน พบว่า มีห้องเรียน จำนวน 93 ห้อง ส่วนใหญ่เป็นห้องปรับอากาศระบบปิด พบจุดเสี่ยง ซึ่งเป็นจุดสัมผัสร่วม ได้แก่ ที่จับสำหรับเปิดประตูเข้า-ออกห้องเรียน ห้องน้ำราบบันไดและราวระเบียง ลูกบิดประตู กระจกทางขึ้นบันได ตู้กดน้ำ คอมพิวเตอร์ภายในห้องเรียน และโรงอาหาร

จังหวัดพะเยา พบผู้ป่วย 58 ราย ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง จังหวัดพะเยา เพศชาย 26 ราย เพศหญิง 32 ราย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 อายุ 3-10 ปี อายุเฉลี่ย 7 ปี รายแรกเริ่มป่วยวันที่ 21 พฤศจิกายน 2562 ส่วนใหญ่มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ และปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ รายล่าสุดป่วยวันที่ 3 ธันวาคม 2562 ผลการตรวจ rapid test จากโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง ให้ผลบวกต่อเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A จำนวน 5 ราย เก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal swab จำนวน 5 ราย ส่งตรวจด้วยวิธี Real-time PCR ที่สถาบันบำราศนราดูร พบสารพันธุกรรมไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A H1N1/2009 ทั้ง 5 ราย

จากการสอบสวนโรคเพิ่มเติม พบผู้ป่วยกระจายอยู่ใน 15 ห้องเรียน มากที่สุดในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ร้อยละ 41.38 ของผู้ป่วยทั้งหมด ปัจจุบันได้ปิดการเรียนการสอนเฉพาะห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 เป็นเวลา 1 สัปดาห์ระหว่างวันที่ 2-10 ธันวาคม 2562 และเฝ้าระวังผู้ป่วยต่อเนื่อง

จังหวัดสงขลา พบผู้ป่วย 46 ราย ในเรือนจำแห่งหนึ่ง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา เริ่มป่วยวันที่ 28 พฤศจิกายน 2562 ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว อำเภอนาทวี สอบสวนโรคพบผู้ป่วยอาการเข้าข่ายโรคไข้หวัดใหญ่กระจายอยู่ในเรือนจำแห่งนี้

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูณาสล
นายแพทย์ดำนวน อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
องอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : แพทย์หญิงจวลัยรัตน์ ไชยฟู

บรรณาธิการวิชาการ : แพทย์หญิงพัชรินทร์ ดันตวิธวิทย์

กองบรรณาธิการ

บริมาศ ตักศิรินทร์สัมพันธ์ สิริลักษณ์ รั้งมิ่งค์

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สุขุมภูริรัตน์ ศศิธรณ์ มาแอดิยน
พัชรีย์ ศรีหมอก นพจักร อังคะนิช

ตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน-1 ธันวาคม 2562 ดังนี้ แคนซิง 1 จำนวน 1 ราย แคนซิง 2 จำนวน 39 ราย แคนซิง 3 จำนวน 6 ราย โดยกิจกรรมที่ทำร่วมกัน คือ เล่นกีฬา และสภาพในเรือนจำมีความแออัด เนื่องจากแดน 2 เป็นแดนแรกรับก่อนพิจารณาคดี ก่อนถูกส่งไปยังแดนต่าง ๆ ร้อยละของอาการที่พบ คือ ปวดศีรษะ ร้อยละ 57.14 ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ร้อยละ 54.76 คัดจมูก ร้อยละ 52.38 เจ็บคอ ร้อยละ 45.24 ไอ ร้อยละ 45.24 อ่อนเพลีย ร้อยละ 23.81 ไข้ ร้อยละ 21.43 และหนาวสั่น ร้อยละ 16.67 เก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal swab จำนวน 10 ราย ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ณ อำเภอนาทวี พบสารพันธุกรรมไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด B จำนวน 6 ราย (ร้อยละ 60)

จังหวัดลำปาง พบผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อนในโรงเรียน 30 ราย ผู้ป่วยรายแรกเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 2/2 เริ่มป่วยวันที่ 20 พฤศจิกายน 2562 จากนั้นมีนักเรียนป่วยเพิ่มขึ้นทุกวันระหว่างวันที่ 25-27 พฤศจิกายน 2562 มากที่สุดประมาณ 30 ราย ผู้ปกครองพาเด็กไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน และคลินิก และแจ้งว่าเด็กป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่ ชนิด A

2. สถานการณ์โรคและภัยที่น่าสนใจในประเทศไทย

สถานการณ์โรคไข้เลือดออก ในปี พ.ศ. 2562 (ข้อมูลจากระบบรายงานการเฝ้าระวังโรค 506 กองระบาดวิทยา ณ วันที่ 3 ธันวาคม 2562) มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก (Dengue fever: DF, Dengue hemorrhagic fever: DHF, Dengue shock syndrome: DSS) สะสมรวม 121,696 ราย (เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 2,650 ราย) คิดเป็นอัตราป่วย 183.55 ต่อประชากรแสนคน มีการรายงานจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกมากกว่า ปี พ.ศ. 2561 ณ ช่วงเวลาเดียวกัน ร้อยละ 58 (1.5 เท่า) พบผู้ป่วยเสียชีวิต 127 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.10

การกระจายการเกิดโรคไข้เลือดออกรายภาค พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราป่วยสูงที่สุดเท่ากับ 215.64 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ ภาคกลาง (170.16) ภาคใต้ (166.03) และภาคเหนือ (164.22) ตามลำดับ

การกระจายการเกิดโรคไข้เลือดออกตามกลุ่มอายุส่วนใหญ่พบในกลุ่มอายุ 5-14 ปี มีอัตราป่วยสูงสุด คือ 605.48 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอายุ 15-24 ปี (342.78) และอายุ 0-4 ปี (209.19) ตามลำดับ

สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ ปี พ.ศ. 2562 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-3 ธันวาคม 2562 มีรายงานผู้ป่วย 363,837 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 564.76 ต่อประชากรแสนคน ในจำนวนนี้ เสียชีวิต 27 ราย อัตราป่วยตายน้อยกว่า 0.01 จากจังหวัดนครราชสีมา 12 ราย

จากกรุงเทพมหานคร 3 ราย จากจังหวัดหนองบัวลำภู เชียงใหม่ และสุราษฎร์ธานี จังหวัดละ 2 ราย อีก 6 ราย จากจังหวัดเชียงราย หนองคาย สมุทรปราการ อุบลราชธานี แม่ฮ่องสอน และกระบี่ จังหวัดละ 1 ราย ตรวจพบเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชนิด A จำนวน 21 ราย (เชื้อ A/H1N1 (2009) 10 ราย เชื้อ A/H3N2 2 ราย เชื้อ ชนิด A 11 ราย) เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชนิด B จำนวน 2 ราย และ ไม่ได้ส่งตรวจ จำนวน 2 ราย

ช่วง 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา (สัปดาห์ที่ 44-47) พบอัตราป่วย สูงสุดในเด็กกลุ่มอายุ 0-4 ปี เท่ากับ 142.12 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 5-14 ปี และกลุ่มอายุ 15-24 ปี ตามลำดับ จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ แพร่ พะเยา เชียงใหม่ ระยอง นครราชสีมา กรุงเทพมหานคร เชียงราย นครสวรรค์ ลำพูน และสุราษฎร์ธานี ตามลำดับ

จำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่รายเดือน ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561 และ 2562 เปรียบเทียบค่ามัธยฐาน 5 ปี และค่าพยากรณ์ ปี พ.ศ. 2561 พบอัตราป่วยสูงสุดในเดือนกันยายน สิงหาคม และ กรกฎาคม ตามลำดับ ปี พ.ศ. 2562 พบอัตราป่วยสูงสุดในเดือน กันยายน มีนาคม และกุมภาพันธ์ ตามลำดับ การพยากรณ์ในปี พ.ศ. 2563 คาดว่าพบอัตราป่วยสูงสุดในเดือนตุลาคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม ตามลำดับ

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. สถานการณ์การระบาดของโรคฝีดาษลิง (Monkeypox) ประเทศอังกฤษ วันที่ 3 ธันวาคม 2562 กระทรวงสาธารณสุข อังกฤษ (PHE) รายงานพบผู้ป่วยยืนยันโรคฝีดาษลิง (Monkeypox) ซึ่งอาศัยอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศ

อังกฤษ หลังจากเดินทางไปสหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย โดยผู้ป่วย รายนี้ถูกระบุว่าเป็นผู้ป่วยรายแรกของประเทศอังกฤษ และเป็น ผู้ป่วยหนึ่งในสองรายที่น่าจะได้รับเชื้อจากสหพันธ์สาธารณรัฐ ไนจีเรีย ร่วมกับผู้ป่วยที่เป็นบุคลากรทางการแพทย์

Meera Chand แพทย์ที่ปรึกษาด้านจุลชีววิทยา กระทรวง สาธารณสุขอังกฤษ (PHE) กล่าวในการแถลงข่าวว่าโรคฝีดาษลิงไม่ สามารถติดต่อระหว่างคนกับคนได้ง่าย ซึ่งโรคนี้สามารถแพร่สู่คนได้ โดยผ่านการสัมผัสกับสัตว์ฟันแทะ และพบมากในกลุ่มประเทศ แอฟริกากลางและตะวันตก โดยกระทรวงสาธารณสุขอังกฤษยัง กล่าวว่ารโรคฝีดาษลิงติดต่อได้จากการเดินทางในเที่ยวบินเดียวกัน และนั่งใกล้กับผู้ป่วย และขณะนี้กำลังติดตามผู้สัมผัสใกล้ชิดกับ ผู้ป่วย เพื่อให้คำแนะนำและทำการตรวจสอบตามความจำเป็น

2. สถานการณ์การระบาดของโรคเมอร์ส ประเทศ ซาอุดีอาระเบีย วันที่ 3 ธันวาคม 2562 กระทรวงสาธารณสุข ซาอุดีอาระเบีย รายงานพบผู้ป่วยโรคเมอร์สรายใหม่ 1 ราย เพศ ชาย อายุ 65 ปี จากเมือง Hafar Al Batin ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือ ของประเทศ มีประวัติสัมผัสสัตว์ ถูกระบุเป็นผู้ป่วยแบบ “Primary” กล่าวคือ เกิดจากการติดเชื้อจากผู้ป่วยรายอื่น และไม่ได้เป็น บุคลากรทางการแพทย์ ผู้ป่วยโรคเมอร์สรายนี้เป็นรายแรกของ เดือนธันวาคม 2562 โดยในเดือนพฤศจิกายน 2562 ที่ผ่านมามีพบ ผู้ป่วยโรคเมอร์สทั้งสิ้น 11 ราย เดือนตุลาคม 2562 พบผู้ป่วย 14 ราย และในเดือนกันยายน 2562 พบผู้ป่วย 4 ราย

องค์การอนามัยโลก รายงานว่าตั้งแต่พบผู้ป่วยโรคเมอร์ส รายแรกในปี 2555 จนถึงปัจจุบันทั้งสิ้น 2,482 ราย ในจำนวนนี้ เสียชีวิต 854 ราย โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่มาจากประเทศ ซาอุดีอาระเบีย

(แหล่งข้อมูล: เว็บไซต์ cidrap)
